

ת"פ 23146/03/23 - מדינת ישראל נגד עלי נסראוי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 23146-03-23 מדינת ישראל נ' נסראוי(עציר)

לפני כבוד השופט גיל קרזבום

מדינת ישראל המאשימה

נגד

הנאשם

עלי נסראוי (עציר)

גזר דין

כללי

1. הנאשם הודה והורשע במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן בעבירות של גרימת חבלה חמורה - עבירה לפי סעיף 333 לחוק העונשין, תקיפה הגורמת חבלה ממשית (2 עבירות) - עבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין, חבלה במזיד ברכב - עבירה לפי סעיף 413 לחוק העונשין, נהיגה ללא רישיון נהיגה - עבירה לפי סעיף 10(א) + 38(1) + 62(1) לפקודת התעבורה, והפקרה אחרי פגיעה - עבירה לפי סעיף 64א(ב) + (ג) לפקודת התעבורה.

2. הסדר הטעון מתייחס לתיקון כתב האישום ואינו כולל הסכמות לענין העונש שיוטל על הנאשם.

עובדות כתב האישום המתוקן

3. הנאשם, מוחמד, וחתם נסראוי הינם אחים (להלן: "מוחמד" ו-"חתם") מתגוררים בבית הוריהם במג'דל כרום (להלן: "הבית"). בין הנאשם לבין ר"כ (להלן: "ר"), ה"כ, שבאותה עת הייתה בשבוע שלוש וארבע להריונה (להלן: "ה") ו-"ה"ב (להלן: "ה"ב"), קיימת היכרות מוקדמת על רקע מגוריהם הסמוכים, ולא קיים ביניהם סכסוך כלשהו.

ביום 20.02.23, בסמוך לשעה 19:00 נסעו אל הבית, מוחמד ויחיא קדאח ברכב מסוג סקודה (להלן: "הרכב") כשיחיא נוהג ברכב. כשהגיעו למקום, חנה יחיא את הרכב בכביש גישה בצדו של הבית, והשניים יצאו מהרכב, כשמפתחות הרכב בתוכו. בהגיעם לבית, החל עימות בין הנאשם לבין האחים, הכולל צעקות, עד שבשלב מסוים, החל הנאשם לזרוק אבנים ופגע במזיד ברכב מסוג טויוטה בבעלותו של אחמד כנעאן, אשר חנה סמוך למקום וגרם להרס חלון הנוסע ולשמשה האחורית.

באותה העת, עמדו לאורכו של כביש הגישה ובמרחק אחד מהשני, ר', ה' וה"ב אשר אחזה בבתה נ.ב, ילידת

10.10.21 (להלן: "התינוקות"). בהמשך, החל ויכוח קולני בין הנאשם לבין חאתם, עד שלפתע נכנס הנאשם לרכב, הניע אותו והחל לנהוג בו מבלי שיש בידו רישיון נהיגה בתוקף. הנאשם נסע לאחור במהירות, בכביש הגישה כשהוא מזגזג ופגע באמצעות הרכב ברגליה של ה' ובפח סמוך. כתוצאה מפגיעת הרכב, נבהלה ה', נסוגה לאחור ונפלה בגרם מדרגות סמוך וקיבלה מכה. מיד לאחר מכן, המשיך הנאשם לנסוע ברכב כשהוא מזגזג בכביש בנסיעה מהירה לאחור, לכיוונו של ר' ופגע בגופו באמצעות הרכב, כתוצאה מכך, נפל ר' על הקרקע. הנאשם המשיך בנסיעה לאחור ופגע בגופה של ה"ב שהחזיקה בתינוקת. כתוצאה מפגיעת הרכב, התינוקת נזרקה מידיה ושתיהן נפלו על הקרקע.

לאחר מכן, הנאשם נסע לפני לכיוון היציאה מכביש הגישה, ועל אף שידע כי, ה', ר', ה"ב והתינוקות נפגעו, או שנגרמו להם חבלות חמורות, לא עצר את הרכב, נמלט מהמקום ולא הזעיק עזרה.

בעקבות המתואר לעיל, הוזעק למקום מגן דוד אדום, אשר פינה את, ה', ר' וה"ב לקבלת טיפול רפואי בבית חולים. מאוחר יותר, פונתה גם התינוקת לקבלת טיפול בבית החולים.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרמו לר' חבלות של ממש בדמות המטומה בצד לטירלאי שליש דיטלישל זרוע ימין, המטומה תת עורית פריאטלית אחורית משמאל במוח, רגישות קלב ססית חזה ימני (צלעות אספקט לטרלי) וכאבים בצוואר ובגב התחתון. לה"ב נגרמו חבלות של ממש בדמות, המטומה תת עורית פריאטלית מימין במוח, רגישות ונפיחות במרפק, ברך וכף רגל ימין, רגישות קלה בצלעות שמאל ורגישות קלה למישוש על פני חוליות עמוד השדרה לאורכו. לתינוקת, נגרמו חבלות חמורות בדמות שבר בפמור, אי סדירות קורטיקלית בפמור המקורב משמאל, אשר בעקבותיו עברה ניתוח שבמסגרתו הורכב SPICA בחדר ניתוח, וכן שפשופים דו צדדים שטחיים בכפות הרגליים.

ראיות הצדדים לעונש

4. מטעם המאשימה הוגשו רישום תעבורתי (ת/73), ומסמכים רפואיים של נפגעי העבירות המוצגים (ת/62) ועד (ת/67).

5. מטעם ההגנה הוגשו הסכם סולחה (נ/1), מכתב מאת שב"ס - מחלקת חינוך, טיפול ושיקום (נ/2), ומסמכים רפואיים של הנאשם (נ/3).

עיקר טיעוני המאשימה לעונש

6. המאשימה בטיעוניה הדגישה את חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, והפגיעה המשמעותית בערכים החברתיים המוגנים של קדושת החיים, שמירה על שלמות הגוף והנפש, הגנה על שלום הציבור ובטחונו. לגבי הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, הפנתה לחלקו המוחלט והמלא של הנאשם בביצוע העבירות, כאשר המניע לביצוען אינו ברור, דבר שמחדד את הסיכון הנשקף מהנאשם, שעה שביצע את העבירות כלפי עוברי אורח תמימים. עוד הפנתה לחבלות של ממש שנגרמו למתלוננים, ובפרט לחבלה החמורה שנגרמה לתינוקת בדמות של שבר בפמור שבעקבותיו עברה ניתוח במסגרתו הורכב לה גבס SPICA בחדר ניתוח, והדגישה את פוטנציאל הנזק החמור עוד יותר שיכול היה להיגרם לנפגעים. עוד ציינה כי

מדובר בנאשם בגיר, שהבין היטב את מעשיו והשלכותיהם, אינו סובל מלקויות כלשהן ואינו קרוב לסייג לאחריות פלילית, והוא לא היה נתון במצוקה נפשית. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, הפנתה להודאת הנאשם בכתב אישום מתוקן לאחר שנשמעו חלק מהמתלוננים, ללקיחת האחריות, להעדר עבר פלילי ולעברו התעבורתי הכולל 5 הרשעות קודמות, בין היתר משנת 2019 בגין עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה. בכל הקשור למדיניות הענישה, הפנתה לפסיקה רלוונטית, ביקשה לראות באירוע כאירוע אחד מתמשך, וטענה כי העבירות אותן ביצע הנאשם שלובות וכרוכות זו בזו, ובהתאם ביקשה לקבוע מתחם עונש אחד כולל אשר נע בין 36 ועד 60 חודשי מאסר בפועל. בכל הנוגע לרכיב הפסילה מלנהוג, טענה למתחם עונש אשר נע בין 5 ועד 8 שנות פסילה בפועל. במכלול הנסיבות, ביקשה למקם את עונשו של הנאשם ברף התחתון של המתחם. בנוסף, ביקשה להטיל מאסר על תנאי ארוך ומשמעותי, פסילה על תנאי, קנס ופיצוי כספי נכבד למתלוננים.

טיעוני ההגנה לעונש

7. ב"כ הנאשם הפנתה לקבלת האחריות, לנסיבותיו האישיות של הנאשם, לגילו הצעיר, ולעובדה כי הוא סובל מהפרעות ובעיות נפשיות (הפנתה למסמכים רפואיים נ/3). ביקשה להתחשב בתקופה הארוכה בה הנאשם מצוי בתנאי מעצר הקשים מתנאי מאסר, בדגש על כך כי הוא מתמודד נפש המטופל תרופתית. כן הפנתה לעובדה כי מדובר בנאשם נעדר עבר פלילי ולמעשה מדובר בהסתבכותו ומאסרו הראשון. בהקשר זה הפנתה להשלכות המאסר הקשות על הנאשם ומשפחתו. באשר לנסיבות ביצוע העבירות, ומבלי להמעיט בחומרתן, טענה כי אלה בוצעו ללא תכנון קודם, כאשר אין עדות לסכסוך קודם. באשר לנזק שנגרם לנפגעי העבירות, ציינה כי מדובר בחבלות קלות שאינן מן החמורות, למעט החבלה שנגרמה לתינוקת בדמות שבר ברגל, פגיעה ממנה השתקמה ולא נותרה עם קשיים משמעותיים. בהתאם, טענה כי הנזק שנגרם אינו מן החמורים ואינו מצדיק החמרה בענישה. ביקשה להדגיש את ניסיונותיו של הנאשם לתקן את תוצאות מעשיו, וביקשה להתייחס להסכם הסולחה אשר נערך בין משפחת הנאשם למשפחת המתלוננים, אשר מהווה נדבך משמעותי לקולה. הפנתה גם לניסיונותיו של הנאשם לחזור למוטב, ולחוות דעתו של קצין שיקום וכישורי חיים (נ/2) ממנה עולה כי הנאשם משולב בתוכנית הכנה לטיפול, ומשתף פעולה באופן מלא עם גורמי הטיפול ללא בעיות משמעות. באשר למדיניות הענישה, חלקה על המתחם לו עתרה המאשימה, הפנתה לפסיקה רלוונטית, וטענה למתחם עונש הולם אשר נע בין 6 ועד ל- 21 חודשי מאסר בפועל, ובאשר לרכיב הפסילה טענה למתחם עונש הולם שנע בין שנה לשנתיים. במכלול הנסיבות ביקשה למקם את עונשו של הנאשם ברף התחתון של המתחם ולהסתפק בתקופת המעצר בה הוא נתון עד היום. עוד ביקשה להטיל על הנאשם פסילה ברף התחתון של המתחם, והפנתה לעברו המקל של הנאשם והזמן שחלף ממועד ביצוע העבירה האחרונה. עוד ציינה כי הנאשם זקוק לרישיונו לצורך פרנסתו ולהמשך שיקומו לאחר שחרורו ממאסר. באשר לרכיב הפיצוי והקנס, ביקשה להטיל קנס או פיצוי ולא את שני הרכיבים, ובסכום נמוך זאת בהתחשב בתקופה בה אנו מצויים, ובחג הרמדאן.

8. הנאשם עצמו הצטער על ביצוע העבירות וביקש סליחה. ציין כי הוא מבצע עבודות אחזקה וניקיון בכלא ומתפקד כאסיר חוליה במרכז החינוך.

קביעת מתחם העונש ההולם

9. פרק ו' סימן א' 1 לחוק העונשין דן בהבניית שיפוט הדעת השיפוטי בענישה (סעיפים 40א-טו) וקובע בין היתר, כי העיקרון המנחה בגזירת הדין הינו עקרון ההלימה, קרי: קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתה של הנאשמת, ובין סוג ומידת העונש המוטלים עליה (ס' 40 א). ראשון השיקולים הוא הלימה ואחריו שיקום, הגנה על שלום הציבור, הרתעה אישית והרתעת הרבים. בשלב ראשון יש לקבוע את מתחם העונש ההולם, אשר נגזר מחומרת העבירות ונסיבות ביצוען, הערך החברתי עליו יש להגן, מידת הפגיעה בערך זה, ומדיניות הענישה הנהוגה ביחס לאותה עבירה.

הערך החברתי עליו יש להגן

10. הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה של חבלה חמורה הם הצורך להגן על ביטחוננו האישי, כבודו, שלומו וחיינו של אדם, כמו גם זכותו לשלמות גופו, ונפשו.

ראה בע"פ 3863/09 **מדינת ישראל נ' חסן** : "יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להילחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד". בתי המשפט חזרו והדגישו את הצורך בתגובה עונשית הולמת כנגד מי שמעורב במעשי אלימות. ראו לעניין זה את דברי כבוד השופט ג'ובראן בע"פ 7878/09 **מדינת ישראל נ' פלוני** : "תופעה נוראה זו של אלימות קשה וחסרת רחמים אשר פשתה בארצנו כאש בשדה קוצים מחייבת את כל הגורמים לתת ידם למלחמת חורמה. האלימות מכרסמת ביסודות חברתנו, ועלינו להשיב מלחמה כנגד אלו הנוטלים חרות לפעול באלימות כלפי הזולת. במסגרת מלחמה זו שומה על בתי המשפט להכביד את הענישה על עבריינים אלו". חדשות לבקרים עדים אנו לפרצי אלימות קיצוניים שננקטים ללא פרופורציה, על רקע סכסוכים, או תחושות של פגיעה בכבוד. אלימות המסתיימת בתוצאות קשות, בפגיעות גוף ממשיות. ראו גם ע"פ 4173/07 **פלוני נגד מדינת ישראל**: "רבות נאמר בבתי המשפט על תופעת האלימות הפושה בחברה הישראלית ועל הצורך של איחוד כוחות של כל הרשויות לצורך מלחמה בתופעה זו. תפקידו של בית המשפט במאבק הוא הטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים על הנוקטים באלימות לפתרון סכסוכים, על מנת להעביר מסר, הן לעברייני האינדיווידואלי, והן לעבריינים הפוטנציאליים ולחברה כולה, כי אין החברה טולרנטית להתנהגויות מעין אלה." לא אחת הודגשה החומרה הרבה הנעוצה בעבירות אלימות בכלל, כן הודגש הצורך בהרתעה מפני עבירות אלו באמצעות החמרה בענישה, אשר תעביר מסר ברור בדבר סלידה מאלימות. כך בין השאר נאמר "בית משפט זה עמד לא אחת על כך שחברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם אלימות החותרת תחת זכותו של אדם לשלמות גופו (...) וכן על הצורך להרתיע את הפונים לפתרון סכסוכים בכוח הזרוע באמצעות השתת עונשים הולמים ומשמעותיים. זאת במטרה להעביר את המסר כי החברה אינה סובלנית להתנהגויות מסוג זה" (ע"פ 759/16 **ג'ברין נ' מדינת ישראל**, ע"פ 3799/14 **אבו שנב נ' מדינת ישראל**).

הערכים החברתיים המוגנים בעבירת חבלה במזיד ברכב הינם שמירה על: שלום הציבור, תחושת הביטחון, הסדר הציבורי, הגנה על רכוש הציבור, קניינו, ביטחונו ופרטיותו של כל אדם, והציבור בכללותו. ברע"פ 6800/13 **אסף קסטיאל נ' מדינת ישראל** נאמר בהקשר זה: "**מדברי ההסבר לתיקון 28 לחוק העונשין, עולה כי התפיסה העקרונית, להבדיל מהיישום הקונקרטי, אשר עמדה לנגד עיני המחוקק הייתה, בראש ובראשונה, הגברת ההגנה על כלי רכב, מפאת חשיבותם לפרט. וכך נאמר בדברי ההסבר להצעת החוק: 'כלי הרכב בהרבה מובנים דומה מאוד לביתו של האדם. הוא משמש גם אמצעי עבודה וכלי עבודה עבור הרבה אנשים. במובנים רבים הרכב הוא שלוחת ביתו של הפרט'.**"

הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מעבירת ההפקרה המיוחסת לנאשם כוללים: ראשית, הגנה על ציבור המשתמשים בדרך ובפרט שמירה על גופם וחייהם של מי שנפגע בתאונה בדרך של הושטת עזרה בפועל למי שנזקק לה. שנית, שמירתה וטיפוחה של החובה המוסרית המוטלת על כל אדם לסייע לחברו שנפגע. שלישית, הצורך לברר את זהות של האחראי לתאונה. ראה בהקשר זה דברי כב' השופט א' רובינטשין ב-עפ 1789/14 **עינת נחמיה נ' מדינת ישראל: "הערך המוגן בעבירת ההפקרה הוא "החובה המוסרית החלה על אדם המעורב באירוע פוגעני לסייע לנפגע, לדאוג לשלומו, ולהציל את חייו"** (ע"פ 5867/09 קרביאשוילי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 10 לפסק דינה של השופטת א' פרוקצ'יה (2010)). באמצעות עיגונה של עבירה זו בפקודת התעבורה **קיבל ערך זה, המגלם את עקרון הסולידריות החברתית, עיקרון הכרחי לקיומה של חברה תקינה, ביטוי בדין, והפך מחובה מוסרית גרידא לחובה משפטית, מעין "לא תעמד על דם רעך" (ויקרא, י"ט, ט"ז) בממד מחמיר (בממד אחר ובנסיבות אחרות, ראו חוק לא תעמוד על דם רעך, תשנ"ח-1998). בנוסף, עבירה זו נועדה גם למנוע מצב בו הנהג המעורב בתאונה חומק מאחריות, על-ידי הימלטות של "פגע וברח", ובקביעתה יש כדי לסייע לרשויות האכיפה באיתור האחראים לתאונה** (ע"פ 1977/05 גולה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (2006))."

ביחס לנהיגה ללא רישיון נהיגה כפי שנהג הנאשם, יפים בין השאר הדברים שציין בית המשפט העליון ברע"פ 665/11 **עאלה אבו עמאר נ' מדינת ישראל**: "**עבירות נהיגה בפסילה ללא ביטוח וללא רישיון, יש בהן לא רק דופי פלילי אלא אף מוסרי כפול: הסיכון המובהק לעוברי דרך (וגם לנוהג עצמו), וזו עיקר, וכן קשיים במימוש פיצויים בעקבות תאונות דרכים אם אלה יקרו חלילה בעת נהיגה כזאת**". אני ער לכך כי לנאשם לא מיוחסת עבירה של נהיגה בזמן פסילה אך הדברים גם לעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה.

נסיבות ביצוע העבירות

11. נסיבות ביצוע העבירות פורטו במסגרת עובדות כתב האישום המתוקן. מדובר בהתנהגות פורעת חוק מסוכנת, וחסרת כל רסן שרק במזל לא הסתיימה באסון. חלקו של הנאשם בביצוע העבירות הינו מלא ומוחלט, החל מפגיעה ברכב במזיד באמצעות אבנים, ובהמשך נהיגתו הפרועה ברכב מבלי שמעולם הוציא רישיון נהיגה, תוך שהוא מזגזג בנסיעה מהירה לאחור, וכלה בפגיעה בנפגעי העבירה וגרימת חבלות של ממש. על אף שהנאשם ידע כי המתלוננים נפגעו מרכבו, לא עצר את רכבו, נמלט מהמקום ולא הזעיק עזרה.

כאמור, לר', נגרמו חבלות של ממש בדמות המטומה בידו, המטומה תת עורית פריאטלית אחורית משמאל במוח, רגישות חזה ימני (צלעות אספקט לטרלי) וכאבים בצוואר ובגב התחתון. לה"ב, נגרמו חבלות של ממש בדמות, המטומה תת עורית פריאטלית מימין במוח, רגישות ונפיחות במרפק, ברך וכף רגל ימין, רגישות קלה בצלעות שמאל ורגישות קלה למישוש על פני חוליות עמוד השדרה לאורכו. לתינוקת, נגרמו חבלות חמורות בדמות שבר בפמור, אי סדירות קורטיקלית בפמור המקורב משמאל, אשר בעקבותיו עברה ניתוח שבמסגרתו הורכב SPICA בחדר ניתוח, וכן שפשופים דו צדדים שטחיים בכפות הרגליים. מדובר בפגיעות ממשיות בפרט אלו שנגרמו לתינוקת.

12. אמנם לא מדובר באירוע מתוכנן, אלא בהחלטה רגעית שהנאשם קיבל כפי הנראה בלהט הוויכוח, עם זאת, יש לזקוף לחובת הנאשם את העובדה כי היו לו מספר הזדמנויות לחדול ממעשיו, בפרט לאחר שפגע בה' אך הוא המשיך בנסיעתו ופגע בר' ואז בה"ב ובתינוקת. ניתן רק לשער את רגעי הפחד שאחז במתלוננים נוכח נהיגתו הפרועה וחסרת המעצורים של הנאשם עת נסע אחורנית לכיוונם ופגע בהם.

13. אם לא די בעובדה שהנאשם סיכן במודע את המתלוננים ואת משתמשי הדרך בנהיגתו הפרועה והמסוכנת, הוא עשה כן כשהוא נוהג ברכב ללא רישיון נהיגה בהיותו בלתי מורשה לנהיגה כלל, ובעצם נהיגתו, סיכן את ציבור המשתמשים בדרך.

14. להתנהגותו חסרת המעצורים של הנאשם התלוותה עבירה חמורה ביותר ובזויה של הפקרה לאחר פגיעה עת הותיר את הנפגעים בשטח, למרות שידע שפגע בהם, ועזב את המקום מבלי להושיט להם סיוע או להזעיק עזרה.

15. במכלול הנסיבות, אני סבור כי את מידת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה זה יש למקם ברף הבינוני גבוה.

הפסיקה הנהוגה

16. גרימת חבלה חמורה ותקיפה הגורמת חבלה של ממש

ברע"פ 2298/20 **עזרא נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בעבירה של חבלה חמורה בכך שהפיל את המתלונן ארצה ובעודו שרוי על הרצפה, תקף אותו בבעיטות ואגרופים. כתוצאה מכך סבל המתלונן משברים בצלעותיו ומהמטומות בראש ונזקק לאשפוז ולטיפול רפואי. נקבע מתחם ענישה שנע בין 10 ל 30 חודשי מאסר בפועל ועל הנאשם נעדר עבר פלילי הוטלו 10 חודשי מאסר בפועל. ערעור ובקשת רשות ערעור נדחו. ברע"פ 2731/23 **מרקה נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בעבירה של חבלה חמורה בכך שבעקבות סכסוך כספי הגיע לחצר בית אמו של המתלונן, ניגש אליו מאחורי גבו והחל להכותו בראשו. כתוצאה מעוצמת המכה המתלונן נפל אל הקרקע, אולם הנאשם המשיך והכהו נמרצות ובעוצמה באגרופים לפניו, ראשו, ופלג גופו העליון. כתוצאה מהמעשים נשברו שתיים משיניו של המתלונן, נגרם לו שבר באף וחבלות בגופו. נקבע מתחם ענישה הנע בין 7 ל-24 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. על הנאשם הוטלו 8 חודשי מאסר בפועל. ערעור ובקשת רשות ערעור נדחו. בעפ"ג (מח' חי') 4007-01-16 **איגור וולקוביץ נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בעבירה של חבלה חמורה, בכך שתקף את אחותו באגרופים, על רקע ויכוח סתמי, וגרם לה שברים וחתכים

בפניה. המתלוננת נזקקה לניתוח ולתקופת החלמה. נקבע מתחם ענישה הנע בין 18 ל - 36 חודשי מאסר. על הנאשם בעל עבר פלילי מכביד הוטלו 24 חודשי מאסר, תוך הפעלת מאסר מותנה במצטבר כך שסך הכל הוטלו עליו 36 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש נדחה. ברע"פ 3802/23 עידן הדר נ' מדינת ישראל, הנאשם הורשע בעבירה של חבלה חמורה על רקע סכסוך בכביש, עת תקף את המתלונן באמצעות רגלו ובאגרופים וגרם לו חבלות בראש, בעין ובבית החזה עד כדי שבירת צלעות. נקבע מתחם ענישה שנע בין 10 חודשי מאסר ל-30 חודשים. על הנאשם הוטלו 12 חודשי מאסר בפועל יחד עם ענישה נלווית. ערעור על חומרת העונש נדחה. ברע"פ (מחוזי מרכז) 47734-01-17 דוד שרעבי נ' מדינת ישראל, נדון ערעור בעניינו של נאשם אשר הורשע בכך שבעקבות סכסוך בכביש הכה את המתלונן באגרופו וגרם לשבר באפו. על הנאשם הוטל בבימ"ש השלום עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מע"ת ופיצוי בסך 7,500 ₪ למתלונן. ערעור על חומרת העונש נדחה בביהמ"ש המחוזי תוך שצוין שהעונש מידתי ומתחשב לקולה במצבו של הנאשם. ברע"פ 8388/19 עומר שלאעטה נ' מדינת ישראל נדון ערעור בעניינו של נאשם שהכה במתלונן באמצעות מכות אגרופ, הפילו לרצפה ובעט בו. בבימ"ש השלום נקבע כי מתחם הענישה נע בין 6 ל-12 חודשי מאסר, נגזר עונשו ל-8 חודשי מאסר בפועל (בתוספת 2 חודשי מאסר מותנה שהופעלו) וענישה נלווית. ברע"פ 3802/23 הדר נ' מדינת ישראל, הנאשם הורשע בעבירה של חבלה חמורה בכך ועל רקע סכסוך בכביש, המתלונן ניגש אל המבקש כדי להעיר לו על נהיגתו המסוכנת, נקש על חלון רכבו של המבקש, אך מאחר שזה האחרון התעלם ממנו, והלם בו בראשו ובפניו באמצעות אגרופיו. כתוצאה מכך, למתלונן נגרמו חבלות שונות, בין היתר חבלה בראשו ושברים בצלעות. נקבע מתחם עונש הולם בין 10-30 חודשי מאסר. על הנאשם הוטלו 12 חודשי מאסר. ערעור על חומרת העונש נדחה. ע"פ (מרכז) 47734-01-17 שרעבי נ' מדינת ישראל, הנאשם הורשע בעבירה של חבלה חמורה. הנאשם נהג ברכבו בכיוון נסיעת המתלונן ובין השניים החלו חילופי קללות. הנאשם תקף את המתלונן בכך שהיכה אותו באגרופו בפניו וכתוצאה מכך נגרם למתלונן שבר באף. נקבע מתחם עונש אשר נע בין 6 חודשי מאסר בפועל אשר יכול שירוצו על דרך של עבודות שירות ועד ל-24 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם הוטלו 6 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בדרך של עבודות שירות, לצד מע"ת ופיצוי למתלונן בסך 7,500 ₪, וזאת בהתחשבות בגילו התקדם של הנאשם ועברו הפלילי הישן. ערעור על חומרת העונש נדחה.

הפקרה לאחר פגיעה

ברע"פ 1964/20 אספה נ' מדינת ישראל הנאשם הורשע בעבירת הפקרה ושיבוש הליכי משפט, על אף שלא הואשם בגרימת התאונה ותוצאותיה, בכך שפגע באופניים חשמליים, עליהם רכבו שני רוכבים, ועזב את מקום התאונה מבלי לברר את תוצאותיה. כתוצאה מהתאונה נפטר אחד הרוכבים והשני סבל מחבלות. נקבע מתחם ענישה הנע בין 2.5 ל-5.5 שנות מאסר. בערעור הועמד עונשו של הנאשם על 3 שנות מאסר בפועל. ברע"פ 3304/14 סולטאן פראן נ' מדינת ישראל הנאשם הורשע בעבירות של הפקרה אחרי פגיעה ונהיגה מעבר למהירות המותרת. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם אשר נע בין 15 ועד 40 חודשי מאסר. על הנאשם נגזרו 18 חודשי מאסר בפועל, ו-10 שנות פסילה. בערעור על חומרת העונש נפסק בדעת רוב כי יש להעמיד את מתחם העונש ההולם בין 10 ועד 30 חודשי מאסר בפועל ועונשו של הנאשם הוקל באופן שתקופת המאסר הועמדה על 14 חודשי מאסר. ברע"פ 3754/14 חיים גרומזנו נ' מ. ישראל הוטלו על המערער אשר הורשע בחלופה החמורה יותר של עבירת ההפקרה לפי סעיף 64א (ג) לפקודת התעבורה (ללא אחריות לגרימת התאונה ותוצאותיה), 14 חודשי מאסר בפועל ו-7 שנות פסילה. ברע"פ 7029/15 סארי צאנורי נ' מ.

ישראל הוטלו על המערער אשר הורשע בחלופה הפחות חמורה של עבירת ההפקרה לפי סעיף 64א(א) לפקודת התעבורה, 5 חודשי מאסר בפועל בעבודות שרות ו- 3 שנות פסילה. מתחם העונש ההולם נקבע (בבית המשפט המחוזי) בין מס' חודשי מאסר בפועל בעבודות שרות ל- 24 חודשי מאסר בפועל. **בעפ"ת 14-06-47092 עבד אל פתח ותד נ' מ. ישראל** (מחוזי חיפה) הורשע המערער בעבירת ההפקרה לפי סעיף 64 א (ב) לפקודת התעבורה, באחריות לגרימת התאונה ותוצאותיה ובנהיגה ללא רישיון נהיגה. על המערער הוטלו 16 חודשי מאסר בפועל ו-10 שנות פסילה. **ברע"פ 6823/13 ניסים בנאנץ נ' מ. ישראל** נגזרו על המערער אשר הורשע בחלופה הפחות חמורה של עבירת ההפקה לפי סעיף 64א(א) לפקודה וכן בגרימת התאונה ותוצאותיה, 15 חודשי מאסר בפועל ו- 7 שנות פסילה. נקבע מתחם עונש הולם שבין 6 חודשי מאסר בעבודות שרות ל- 24 חודשי מאסר. בע"פ 4864/14 **ענאש נ' מדינת ישראל**, הנאשם הורשע בעבירות שעיקרן הפקרה לאחר פגיעה, לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה, שם הנאשם לא היה אחראי לתאונה. נקבע מתחם עונש הולם בין 24 עד 48 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם הוטלו 28 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש נדחה. בע"פ 847/23 **חאג' יחיא נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה, בכך שפגע ברוכב אופניים בשול הכביש, המשיך בנסיעה, הותיר את הרכב ונסע מהמקום. הנפגע פונה לבית החולים ושם נקבע מותו. נקבע מתחם עונש הנע בין 14 ל- 36 חודשי מאסר. על הנאשם הוטל מאסר לתקופה של 14 חודשים, לצד פסילת רישיון למשך 3 שנים, פסילה על תנאי, קנס בסכום של 2,000 ₪ ופיצוי בסך 25,000 ₪. בית המשפט העליון קיבל את ערעורו של הנאשם, בהתחשב בנסיבות המקרה, לרבות חרטה, השתלבות בטיפול, קרבה משפחתית למנוח ואמפתיה כלפי בני משפחתו, מצבו הנפשי והרגשי, השלכותיו הצפויות של עונש מאסר, סולחה שנעשתה, ועוד, תוך שהטיל עליו מאסר לתקופה של 9 חודשים בדרך של עבודות שירות. בע"פ 335/18 **פלוני נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה ובעבירה של נהיגה בפסילה, בכך שפגע בקטין והמשיך בנסיעה עת היה בפסילה. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין מאסר של 10 ועד 40 חודשים. על הנאשם הוטלו בין היתר 15 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש התקבל בשל נסיבותיו האישיות הקשות ומאסרו הועמד על 10 חודשים, לצד מאסר על תנאי, פסילת רישיון בפועל לתקופה של 4 שנים, פסילה על תנאי, ופיצוי בסכום של 7,500 ₪. בע"פ 2351/17 **סביחאת נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה, נהיגה בקלות ראש וגרימת נזק לגוף ולרכוש, בכך שפגע בהולך רגל ולא הגיש לו עזרה או הזעיק את כוחות ההצלה. נקבע מתחם שנע בין מאסר לתקופה בין 12 ועד 40 חודשי מאסר. על הנאשם הוטלו 15 חודשים, מאסר על תנאי פסילת רישיון בפועל לתקופה של 5 שנים, ופסילה על תנאי. ערעור על חומרת העונש נדחה. בע"פ 3258/16 **וולקוב נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה, בכך שפגע במשאיתו ברוכב אופניים, שנפל על הכביש כשהוא מחוסר הכרה, עצר בקרבת מקום וניגש למקום התאונה, שמע קריאה של מספר אנשים להתקשר לכוחות ההצלה, ועזב את המקום. נקבע מתחם עונש הולם אשר נע בין 12 ועד 48 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם הוטלו 15 חודשי מאסר, מאסר על תנאי, פסילת רישיון בפועל לתקופה של 5 שנים, ופיצוי לנפגע העבירה בסכום של 10,000 ₪. ערעור על חומרת העונש נדחה. בע"פ 748/15 **מגור נ' מדינת ישראל**, הנאשם הורשע בעבירות של הפקרה אחרי פגיעה לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה, ונהיגה בפסילה. בכך שנהג בפסילה ופגע באישה, תוך שגרם לה חבלות קשות. הנאשם עזב את המקום בלי להזעיק עזרה, חזר בחלוף 40 דקות והסגיר עצמו למשטרה. נקבע מתחם עונש הולם אשר נע בין 10 ועד 30 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם הוטלו 13 חודשי מאסר, פסילת רישיון בפועל לתקופה של 7 שנים, ופסילה על תנאי. ערעורו על חומרת העונש נדחה.

נהיגה ללא רישיון נהיגה

הענישה בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה משתרעת על פי קשת רחבה של עונשים, החל ממאסר מותנה ופסילה קצרה בת מספר חודשים ועד מאסר בפועל משמעותי ופסילה למשך מספר שנים, הכול על פי נסיבות המקרה. בעפ"ת 18158-03-13 חן נ' מדינת ישראל (מחוזי מרכז) נדחה ערעור של נאשם בגין הרשעתו בנהיגה ללא רישיון (בלתי מורשה), ללא ביטוח, כשהוא נוהג ברשלנות ומבצע תוך כדי עבירות של אי ציות לרמזור צהוב, ושבעברו הרשעה בעבירה דומה ועבירות נוספות. על הנאשם הושתו 15 חודשי מאסר בפועל והופעל מאסר מותנה בן 6 חודשים במצטבר והוטלו עונשים נוספים לרבות פסילה בפועל לתקופה של 5 שנים. בעפ"ת 22585-11-12 מדינת ישראל נ' אשורוב (מחוזי באר שבע), הורשע המערער בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה (בלתי מורשה) ונגזרו עליו בין היתר 15 ימי מאסר בפועל, שמונה חודשי פסילה ועונשים נוספים. במסגרת הערעור בוטל רכיב המאסר בפועל. נקבע כי מתחם הענישה בגין עבירות של נהיגה ללא רישיון אינו מתחיל במאסר בפועל אלא במאסר מותנה והכל תלוי בנסיבות המקרה. בעפ"ת 59233-05-15 יוסף גואר נ' מדינת ישראל (מחוזי חיפה) נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה (בלתי מורשה) ונדון ל-שני חודשי מאסר בפועל תוך הפעלת מאסר על תנאי למשך 7 חודשים באופן חופף, פסילה בפועל למשך 24 חודשים. בעפ"ת 47635-08-17 יוסף אגבאריה נ' מדינת ישראל (מחוזי חיפה) נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה (בלתי מורשה) ונהיגה בפסילה ונדון ל- 6 חודשי מאסר בעבודות שירות תוך הפעלת מאסר על תנאי למשך 3 חודשים באופן חופף, פסילה בפועל למשך 12 חודשים ועונשים מותנים.

17. המאשימה הפנתה לפסיקה כאשר מתחמי הענישה נעים בין - 12 ועד 60 חודשי מאסר בפועל, והעונשים מתחילים מ- 9 חודשי מאסר בעבודות שירות (במקרים של סטייה מהמתחם משיקולי שיקום) ועד 26 חודשי מאסר בפועל.

18. ההגנה הפנתה לפסיקה כאשר מתחמי הענישה נעים בין 12 ועד 36 חודשי מאסר בפועל, והעונשים מתחילים מ- 6 חודשי מאסר בעבודות שירות (במקרים של סטייה מהמתחם משיקולי שיקום) ועד 26 חודשי מאסר בפועל.

לסיכום מתחם העונש ההולם

19. הצדדים מסכימים כי מדובר באירוע אחד ויש לקבוע מתחם ענישה אחד. עמדת הצדדים מתיישבת עם העובדה שמדובר באירוע מתמשך אחד, כאשר העבירות כולן שלובות האחת בשנייה, הן ביחס לציר הזמן והן ביחס למסכת העובדתית.

20. עבירת חבלה חמורה נושאת בצידה עונש של עד 7 שנות מאסר, עבירת תקיפה הגורמת חבלה ממשית נושאת בצידה עונש של עד 3 שנים, עבירת חבלה במזיד ברכב נושאת בצידה עונש של עד 5 שנים, ועבירת הפקרה אחרי פגיעה נושאת בצידה עונש של עד 14 שנות מאסר. בצד עבירת ההפקרה אף קיים עונש מינימום של 3 שנות פסילה.

21. אציין כי עתירת המאשימה לרף תחתון של 36 חודשי מאסר בפועל, הינה עתירה מדודה המשקפת היטב את נסיבות המקרה והפסיקה הנהוגה.

22. לאור מהות העבירות, נסיבות ביצוען כמפורט לעיל, הערכים החברתיים עליו יש להגן, הפגיעה המשמעותית בערכים המוגנים והפסיקה הנהוגה, אני סבור כי מתחם העונש ההולם צריך לכלול מאסר בפועל שלא יפחת מ-36 חודשים ולא יעלה על 48 חודשים ופסילה מלקבל רישיון נהיגה לתקופה שלא תפחת מ- 36 חודשים ולא תעלה על 72 חודשים וקנס משמעותי. בקביעת מתחם העונש ההולם ביחס לרכיב הפסילה, הבאתי בחשבון גם את העובדה שבעת נהיגתו הנאשם נהג כשהוא בלתי מורשה לנהיגה.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות

23. לקולה אני מביא בחשבון את: הודאתו של הנאשם; קבלת האחריות והבעת חרטה; גילו הצעיר, נסיבותיו האישיות ובפרט מצבו הרפואי והנפשי כעולה מטיעוני ההגנה והמסמכים הרפואיים שהוגשו בעניינו (נ/3). עוד יש להביא בחשבון את נכונותו של הנאשם לעבור הליכי שיקום כעולה מחוות דעתו של קצין שב"ס (נ/2) והעובדה כי נערך הסכם סולחה בין משפחת הנאשם לבין המתלוננים (נ/1), התקופה בה הנאשם נתון במעצר עד תום ההליכים מיום 20.02.23 ועד היום (כידוע תנאי מעצר יותר קשים מתנאי מאסר בפרט לנאשם עם בעיות נפשיות). כן יש להביא בחשבון את העובדה כי מדובר בנאשם הנעדר עבר פלילי והשלכות המאסר על הנאשם, בפרט כאשר מדובר במאסר הראשון ובמי שסובל מבעיית בריאות בתחום הנפש.

24. לחומרה, אני מביא בחשבון את עברו התעבורתי של הנאשם אשר כולל 5 הרשעות קודמות, בין היתר בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה, אי ציות להוראות שוטר, מהירות ועוד. יצוין כי הרשעתו האחרונה משנת 2020 (עבירה משנת 2019).

25. בכל הנוגע לקביעת העונש בתוך מתחם העונש ההולם, במכלול הנסיבות, אני סבור שנכון להטיל על הנאשם מאסר בפועל לתקופה המצויה ברף התחתון של המתחם כפי שנקבע. ובכל הקשור לרכיב של הפסילה בפועל, אני סבור שנכון להטיל פסילה המצויה במרכז המתחם ומטה.

26. לאור תקופת המאסר שהנאשם עתיד לרצות, אני נמנע מהטלת קנס.

27. בכל הנוגע לגובה הפיצוי שיוטל לטובת המתלוננים, אין בו כדי ללמד על גובה הנזקים שנגרמו להם, וכל מטרתו הכרה סמלית בפגיעות שנגרמו להם.

28. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

29. אני גוזר על הנאשם מאסר בפועל לתקופה של 36 חודשים בניכוי ימי מעצרו מיום 20.02.23 ועד היום.

אני גוזר על הנאשם עונש מאסר על תנאי לתקופה של 10 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירת אלימות מסוג פשע או עבירת הפקרה לאחר פגיעה וירשע בגינה.

אני גוזר על הנאשם עונש מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירה של נהיגה בזמן פסילה בניגוד לסעיף 67 לפקודת התעבורה או עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה (בלתי מורשה) או עבירת רכוש מסוג פשע וירשע בגינה.

אני פוסל את הנאשם מלנהוג ו/או מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 40 חודשים בפועל.

נוכח העובדה שהנאשם אינו מחזיק ברישיון נהיגה אני קובע כי רישיונו הופקד היום. המזכירות תוציא לנאשם אישור הפקדה בהתאם. בכל הנוגע לחישוב הפסילה, זה יבוצע על ידי משרדי הרישוי לו נתונה הסמכות בעניין והחל מיום שחרורו ממאסרו ובמצטבר לכל פסילה אחרת ככל שקיימת.

אני גוזר על הנאשם עונש פסילה על תנאי לתקופה של 12 חודשים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירה של נהיגה בזמן פסילה או נהיגה ללא רישיון נהיגה (בלתי מורשה) או עבירה של הפקרה לאחר פגיעה וירשע בגינה.

הנאשם ישלם לנפגעי העבירה פיצוי כספי כולל בסך 20,000 ₪ בהתאם לחלוקה כדלקמן:

הקטינה).

לגב' ה"כ, עד תביעה מס' 16 פיצוי כספי בסך 2,000 ₪.

למר ר"כ, עד תביעה מס' 15 פיצוי כספי בסך 4,000 ₪.

לגב' ה"ב, עדת תביעה מס' 14 פיצוי כספי בסך 14,000 ₪. (פיצוי המגלם בתוכו גם את הפגיעות בתינוקת).

סכומי הפיצוי ישולמו עד ליום 01.09.2024.

יש לשלם את הפיצוי לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, החל מחלוף 3

ימים מיום מתן גזר הדין וזאת באחת מהדרכים הבאות: בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il או חפש בגוגל "תשלום גביית קנסות". מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000 (ניתן לפנות לנציגים לקבלת מידע במספרים הללו). במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ח' אדר ב' תשפ"ד, 18 מרץ 2024, בהעדר הצדדים.